

ff. de reg. jur. & in l. is qui in potestate, §. fin. ff. de legatis præstandis. Hippolitus singul. 264. Quia huic objectioni satisficit antesignata regulam non procedere circa diversa, vel diversis respectibus consideratis, ut in cap. cum capella, ubi post Glo. expressè advertunt Innocent. Abb. & communiter scribes.

25 Sed de vico civitati, aut villæ unito, vel aggregato, quod pascuis civitatis, vel villæ, cui unitur, debeat potiri; & è converso, civitas, aut villa ejus terminis; facilius est resolutio, quam fovendi & jura, & rationes, quæ supra, in principio istius capituli perpenduntur.

26 Et unitas, rerum natura, ac conditio, id ipsum suadent, ut in cap. recolentes, §. ult. ibi: *Domus illa, quæ de aliis institutionibus ad vestrum Ordinem transfulerit, vestris omnino se satagat usibus conformare, de statu Monach. ubi Ecclesia, vel Monasterium alteri unitum, assumit naturam, privilegia, consuetudines, statuta, vel qualitates loci cui se univit: & in l. item si fundi, §. huic, ubi Bald. & Angel. ff. de usufruct. Glo. verbo, uniendo, in c. 1. Ne sede vacante: Bar. in d. l. si convenerit, §. si muca, ff. de pigvoratitia actione, & in l. Senatores, C. de dignitatibus, lib. 12. Baldus in l. etiam, num. 7. C. de jure dotium, Rebuffus ad constitutiones Gallias, tom. 1. tit. de literarum obligationibus, artic. 2. glof. unit. numer. 5. Boërius decis. 50. num. 17. Mantua. conf. 89. num. 14. lib. 1. Mandosius conf. 88. num. 3. Cephalus conf. 309. num. 34. Oldradus conf. 257. num. 16. Menoch. conf. 26. num. 26. vol. 1. Tuschus conclusio. 242. litera V, per totam, quod latè prosequitur Narbona in l. 20. tit. 1. lib. 4. nova Recopil. glo. 32. à num. 34. ubi plura in proposito notata digna cumulat.*

27 Et quia augmentum semper sequitur qualitatem illius rei cui adjungitur, ut in l. inter, §. cum inter, ff. de pactis dotalibus, ubi Alberic. l. si constante, ubi Bald. C. de donationibus ante nupt. latissimè Tiraquel. in l. si unquam, verb. donatione largitus, numer. 226. C. de revocand. donat. & in tract. de retract. lignag. §. 1. glo. 18. num. 51. Gemin. in c. ff. §. 1. de concess. præbend. Unde, quod Regnum unitum, & incorporatum, debeat uti legibus, & consuetudinibus alterius Regni, cui subjungitur, &

adjicitur, tradit Angel. conf. 212. Alex. conf. 114. n. 20. vol. 4. Guid. Papæ decis. 265. & conf. 134. n. 1. p. 2. pro Regno Navarrae annotavit Olanus in concordia antinomiarum juris, in præfat. versicul. item, quia Regnum, sub n. 20. Burg. de Paz in l. 1. Tauri, n. 451.

Insuper ex eo, quod annexorum, 28 idem est iudicium, & una inspectio, ut in c. eam te, de etate & qualitate: & in l. plerumque, ff. de edilitio edicto, l. cum actum, ff. de negot. gest. l. quid ergo, §. sufficit, ff. de contrario iudicio tutelæ; unde vicus civitati annexus, non debet diverso jure æstimari: deinde, quia res alteri adjecta, seu mixta, à digniori, seu potentiori causa debet metiri, & gubernari, ac essentiam, sive substantiam sumere, ut in l. quaritur, ff. de statu hominum, c. quod in dubiis, de consecrat. Ecclesie, vel altaris, Baldus in l. 2. C. communia de legatis, Joan. de Amicis conf. 1. à n. 49.

Quod tamen in dubio sic æstimandum est, præferim, quando aliquod 29 oppidum alteri accessorie adjectum, vel unitum, ex doctrina Bart. in d. l. si convenerit, §. si nuda, num. 2. non autem quando æquè principaliter unitum, & adhæret, ut tradit Guilielm. Bened. in c. Rainancius, verb. & uxorem, num. 496. de testamentis, Aviles in Prætorum, in præm. verb. Islas, Ioan. Gutierrez. lib. 3. præf. quæst. 17. num. 219.

Cæterum pluries diverso modo, & sub certis legibus, & conditionibus, solet fieri unio, & regna debellata colata submitunt: & illa potissima solet esse, ut fori sui leges, & consuetudines, nullatenus pereant: ut in Comitatu Flandriæ contigit: cujus exempli meminit Orofius in dict. l. Nam & Demosthenes, numer. 9. ff. de legibus: nam licet illius Provinciæ potentissimo nostro Philippo deditæ sint, suis tamen peculiaribus, ac pristinis legibus, & consuetudinibus gubernantur; ut tradit latissimè Rolandus Natin Miricheus in sua peculiari Historia Gallie Belgicæ libro primo, quam nostro Hispano sermone instauravit Dominus Rodericus de Medina & Marcilla. Et in Regno Aragonio, id ipsum experti sumus: cujus originarios, & incolas, quantum intuitu, vel colore quæstio observantiæ suarum consuetudinum, & Regni legum, cladem expetiisse tempore Anonij

nij Perez, factis nostro ævo est notum: & videre licet ex Chronicis sapientissimi nostri Regis Philippi Secundi, & peculiariter hoc expressius colligitur in historia Aragonij diligentissimi Doctoris Blasij de Lanuza Canonici Pœnitentiarij Ecclesie sanctæ Siracusanae, tom. 2. libro secundo, exceptione 6. cum sequentibus, Doctor Ramirez de lege Regia, §. 25. & plures refert novissimè Carrillo in suis annalibus lib. 6. anno 1541. fol. 421. Regni autem Navarrae unio Coronæ Castellæ, fuit facta anno 1515. sub Catholico Rege Ferdinando, ut tradit Pater Mariana, 2. tom. historiae Hispaniæ, lib. 3. cap. 34. ubi poteris videre, qua forma fuerit unio facta. Et Regni Portugaliæ qua forma facta fuerit unio, & deditio, ultra Historiographos Regis nostri Philippi II. vide novissimè Emmanuelem de Faria & Sousa in epitome Lusitanae historiae, anno 1598. c. 1. fol. 572.

CAPUT XI.

Pascuis publici alienatio an jure permissa sit, & à quibus, & qua solemnitate fieri valeat? Et de transactione super jure pascendi.

SUMMARIUM.

- 1 Bona publico usui destinata; Domini loci, Universitatis, & singulorum vicinorum, formaliter non sunt.
- 2 Ampliatur regula supra posita, ut procedat in bonis publicis, cujuscunque speciei.
- 3 Libera bonorum alienatio, regulariter competit eorum dominis.
- 4 Pascua publica, nec ab Universitate, seu oppido, nec à Domino, nec ejus vicinis alienari regulariter possunt.
- 5 Expenduntur plura jura, quæ hanc alienationem prohibent.
- 6 Intelligitur in proposito, in l. fin. C. de vendendis rebus civitatis, lib. 11. & ei satisficit: & n. 7.
- 7 Bona publica, seu pascua alienari poterunt, Regia licentia accedente.
- 8 Traditur, & assignatur ratio, ob quam, Regia facultate accedente, possunt pascua, seu bona publica alienari.

- 10 In alienatione pascuis publici, necessario debet facultas Regia procedere.
- 11 Facultas Regia ad alienandum: si in eadem die appareat consecuta, in qua alienatio; prior intelligitur facultas.
- 12 Facultas Regia an presumatur, ubi de ea non constat?
- 13 Solemnitas extrinseca actus non presumitur, ex diuturnitate temporis quotiescunque actui jus resistit.
- 14 Pascuis publici alienationi regulariter jus resistit.
- 15 Solemnitas actus non presumitur ex tempore, ubi de ea debet constare per scripturam.
- 16 Facultas Regia ex communiori sententia scripturam requirit.
- 17 Solemnitas substantialis, & principalis actus, ex diuturnitate temporis non presumitur.
- 18 Facultas Regia in scriptura, vel alienatione, quæ excedit centum annorum metas; presumitur præcessisse: citam si per scripturam non enuncietur.
- 19 Solemnitates extrinseca, quæ seorsum, & in instrumento separato intervenire poterant, ex tempore immemorabili absque dubio presumuntur intervenisse.
- 20 Solemnitas extrinseca actus ex decennij cursu, ubi non adest præjudicium Tertij; ubi verò adest, ex triginta annorum curriculo, ex aliquorum sententia presumitur.
- 21 Sono tubæ vocandi sunt vicini ad concilium, & eis assignari debet terminus ad deliberandum, an velint consensum præstare alienationi pascuis publici.
- 22 Dux partes ad minus ex tribus vicinorum oppidi debent convenire, ut alienatio pascuis publici fiat; & n. 26. ubi quod Tabellio de hoc fidem facere debet.
- 23 Nomina vicinorum, qui congregantur in concilio, & consentiant alienationi, in actis ejus debent inscribi.
- 24 In civitatibus, seu oppidis numerosis, non convocantur vicini, ut vulgò dicimus, à concejo abierto; sed tantum Decuriones, & Officiales consilij.
- 25 In alienatione pascuis publici quoram sit necessarius consensus & traditur remissivè.
- 27 In alienatione pascuis publici facilius presumuntur ceteræ solemnitates, quam Regia facultas.
- 28 Observantia subsequens supplet omnes defectus solemnitatis. E 2

- 29 Alienationis verbum latè patet.
 30 Transgredere super pascuo publico, animum oppidum possit cum alio absque Regia licentia? disputationi exponitur.
 31 Transactio speciem habet alienationis.
 32 Transactio quandoque donatio dicitur.
 33 Transgredere de rebus Ecclesiasticis Prælati regulariter non possunt.
 34 Expenditur in proposito, text. in l. Præles 12. Cod. de transactione.
 35 Syndicus cuiuslibet oppidi super re dubia ejus transgredere potest.
 36 Transactio non semper continet alienationem.
 37 Transactio etiam in rebus alienati prohibitis, quandoque admittitur.
 38 Traditur distinctio, secundum quam resolvitur questio.
 39 Universitas potest pro solutione fiscalium functionum vendere nemora, etiam retinentibus vicinis.
 40 In hac tamen alienatione aliqua concurrere debent, quæ remissivè traduntur.

Bona publica, licet communi usui destinata sint, non tamen in vero, & proprio, ac formali dominio Universitatis, nec Domini loci, nec singulorum, habentur; ut ex Placentino Doctore antiquo, refert Accursus in §. universitatis, Inst. de rerum divis. ubi ait, quod talia bona, tantum in usu Universitatis sunt; Joan. Andr. in addit. ad Spec. tit. de executione sententiæ, §. sequitur, vers. Sed quid si universitas, numer. 5.

Quod non solum de bonis, in quibus singuli vicini usum communem, & publicum habent, intelligi debet: veluti, plateis, stadiis, theatris, fontibus, horreis, & aliis id genus, pascuis, & montibus, quorum meminit Justinian. in d. §. universitatis, text. in l. non tantum, §. universitatis, ff. de rer. divis. & in l. apud Iulianum 39. §. constat, ff. de leg. 1. & in l. 19. tit. 28. par. 3. & in l. 15. tit. 5. par. 5. & in lib. 13. tit. 9. par. 6. Verum etiam in aliis bonis publicis alterius speciei ipsius Universitatis, quæ vulgo vocantur, proprios del Concejo, ut sunt molendina, & alia prædia, hæreditates, & bona abusivè dicta publica, de quibus in l. sed si hac, §. qui manumittitur, ff. de in jus vocando, l. sed Celsus, ff. de contrahenda emptione, l. inter publica, l. bona

civitatis, ff. de verborum significatione, l. 30. tit. 28. partita 3. & l. 2. cum sequentibus, tit. 5. lib. 7. novæ Recopilationis, & in capite 2. supra, diximus; quia harum rerum dominium non inest populo, Domino ejus, vel vicinis, sed nuda administratio: ut similiter videmus in rebus Ecclesiasticis circa Prælatos: & in cap. 2. de donationibus, ubi Abbas num. 5. Innocentius in cap. cum super, de re judicata, Felinus in cap. quæ sive Ecclesiarum, de consuet. num. 4.

Vnde, cum libera rei alienatio ei, qui verè dominus ejus est, tantum competat: ex vera definitione dominij, de qua per Bart. in l. si quis vi, §. differentia, num. 4. ff. de acquir. possess. Pinel. in l. 1. c. de bon. mater. 2. par. in princip. Gregor. Lopez in l. 1. tit. 1. part. 3. verb. dominium. Consequens erit, quod nec Universitas, nec Dominus loci, nec singuli de Universitate, possint alienare bona hæc, vel pascua publica, quorum dominium non habent; sed tantum usum, & administrationem; ut tradit Bald. in rub. C. de contrahen. empt. Alexand. cons. 43. num. 111. vol. 4. per text. in l. continuus, §. cum quis, ff. de verb. oblig. Et sic talem alienationem expressè prohibent plura jura, ut text. in l. 1. ff. de administrat. rerum ad civitatem pertinentium, & in l. splendidiſſime, C. de oper. publi. & in l. si C. de vestig. l. 20. tit. fin. par. 1. & facit text. in l. 1. & 6. tit. 7. lib. 7. recop. Vbi populi prohibentur vendere terminos publicos; & ita communiter tradunt Aviles in c. 30. Prætorum, numer. 31. Avend. 2. par. Prætorum, c. 12. Azeved. in Curia Pisata, cap. 24. & 26. & in l. 22. tit. 3. lib. 3. novæ recopil. & in l. 4. & 5. tit. 7. lib. 7. eleganter expressè prædicta ratione motus, Bartholomæus de Ahumada in additionibus ad Greg. Lop. in l. 5. tit. 26. p. 2. glo. 6. num. 8. Bobadilla in suo eleganti Polit. opere, l. 2. cap. 16. n. 153.

Quibus non oberit text. in l. si C. de vendendis rebus civitat. lib. 11. ubi harum rerum venditio, & alienatio, servatis saltem solemnitatibus, de quibus ibi, permittitur: quia ejus decisio, jure Regio attentio, antiquata est, ex d. l. 1. & l. 11. d. tit. 7. lib. 7. Recop.

Et in terminis juris communis, non procedit generaliter in omnibus bonis civitatis;

civitatis; sed tantum in his, quæ civitati, titulo hæreditatis, aut legati, aut donationis obvenierunt; ut patet ex ejus verbis, ibi: Si quæ, hæreditatis, vel legati, seu fideicommissi, aut donationis titulo, domus, aut annonæ civiles, aut qualibet ædificia, vel mancipia, ad jus incl. a urbis, vel alterius cuiuslibet civitatis pervenerint: super his licebit Civitatibus venditionis pro suo commodo inire contractum, & ita intelligit hanc legem Gregor. Lopez in l. 15. tit. 5. par. 5. gloss. 2. & in alienatione bonorum prædictæ qualitatibus debent concurrere, & observari plura requisita, de quibus per Menochium cons. 80. à numer. 22. Follerium in præct. censuali, vers. census enim, numer. 36. Calcaneum consil. 45: num. 3.

Supra dicta tamen sententia (quæ publicarum rerum alienationem prohibet) limitatur, quando licentia Regis intervenit, cujus virtute qualibet alienatio sustinetur; ut est text. junctæ Glo. in d. l. continuus, §. cum quis, ff. de verbor. oblig. dist. l. 11. ubi Azevedo, Avend. d. c. 12. Prætorum, numer. 22. Greg. in dist. l. 15. dist. gloss. 2. & in l. 26. tit. 31. partita 3. glo. 4. ad finem, & in l. 2. glo. 2. tit. 19. par. 6. Bobadilla d. lib. 2. c. 16. n. 153.

Quod ea ratione procedit, quia cum dominium publicarum rerum sit penes Principem, ut latè diximus supra, in cap. 9. ita ut Universitas, vel ejus incolæ tantum censeantur habere usum, & emolumentum; ad quamcumque alienationem, præter eorum consensum veri Domini, nempe invictissimi Regis nostri permissio, seu licentia expectanda est. Et consequenter ex eadem causa provenit, licentiam Domini Universitatis non sufficere ad talem alienationem; quidquid contrarium voluerit Avendan. 1. part. de exequend. mand. c. 12. numer. 24. cujus opinionem meritò respuit Azevedo in dist. l. 11. tit. 7. lib. 7. num. 5. Bobadilla ubi supra, dicto cap. 16. num. 153. Rodriguez de annuis redditibus, lib. 1. 9. 14. n. 67.

Quæ licentia, seu facultas Regia necessariò præcedere debet, ut in l. si quis mihi bona, §. jussim, ubi Bart. ff. de acq. hered. Baldus in l. 1. numer. 45. C. qui admitti: Molina (aliud agens) lib. 2. de Hispanor. primogen. cap. 7. numer. 5. Et si eadem die apparet expectanda

quæ alienatio bonorum fuerit facta, semper viget præsumptio, quod licentia præcesserit: ad notata per Doctores in l. cum in testamento, §. hæc verba, ff. de hæredibus instituendis, l. 2. §. prius, vers. si quis ita ff. de vulgari, Felinus in c. Pastoralis, num. 5. de præscriptionibus, Jaso, qui plura refert in l. fin. numer. 30. C. de edicto Divi Hadriani tollen. Alciatus de præsumpt. regul. 3. præsumpt. 42.

Si autem de licentia per scripturam non constiterit, dubitari frequenter solet, an ex diuturnitate temporis præsumatur: sicut & qualibet alia extrinseca actus solemnitas, ut in l. sciendum, ff. de verborum obligat. & in l. si filius, C. de petitione hæreditatis, Felinus in cap. sicut, de re judicata, Innocentius in cap. veniens, de verborum significatione, & in terminis alienationis rerum publicarum, Alexand. cons. 1. num. 2. vol. 4. & bonorum Ecclesiæ, Ancharranus cons. 136. num. 2. Alexand. cons. 79. n. 4. cum seqq. lib. 1. Decius cons. 409. n. 8. Gozadinus cons. 73. numer. 25. & 19. Menchaca lib. 2. illustrium, cap. 63. num. 14. & bonorum cujusdam Commendæ sancti Joannis, Mohedanus decis. Rota 52. in nova impressione, & Jacobus Puteus decis. 365. num. 3. l. 2. & bonorum majoratus, Molina lib. 2. cap. 6. num. 74. Velazquez de Avendaño in l. 41. Tauri, num. 13. & generaliter circa alia bona, Mascardus de probationibus, concl. 1316. cum sequenti. Flores de Mena, qui plures refert, lib. 3. variar. 9. 23.

Cæterum verius existimo licentiam Regiam non præsumi; quia regula supra dicta, nempe, quod solemnitas extrinseca ex diuturnitate temporis præsumitur (de qua supra) non procedit quotiescunque alienationi jus resistit, ex cujus resistantia excluditur omnis temporis præsumptio, ut tradit Boërius cons. 114. num. 28. lib. 1. Anguifola cons. 97. num. 4. & cons. 17. & 32. vol. 1. Bellamera cons. 10. versic. & si dicas, Craveta de antiquitate temporum, 3. part. principali, in principio, numer. 10. Anton. Gabriel, tit. de præsumptionibus, præsumptione 1. Menochius lib. 3. præsumptione 133. num. 91. Vnde, cum alienationi pascui publici, jura expressè resistant; consequens est, mediante juris oppositione, & resistantia, Regiam licentiam ex solo tempore non præsumi.